

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. XV. Qualiter peccent violantes hoc decretum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

ex falsitate consequentis inferatur evidenter falsitas antecedentis : sed ex decreto constat, propositionem damnatam esse falsam; vt constat ex dictis: ergo ex eodem constat antecedens, vnde illa evidenter inferitur, etiam esse falsum. Sed quod ex decreto constat esse falsum, est impossibile cum decreto: ergo id antecedens, vnde evidenter inferitur propositio damnata, est impossibile cum decreto.

269. Hinc colliges, propositionem, quæ est antecedens, vnde mere probabiliter inferitur propositio damnata, non propterea debere reprobari; neque cenferi antiquatam, aut impossibilem cum decreto. Nam vt reprobetur propositio ex hoc decreto, debet certo constare, quod repugnat decreto: si enim probabile est, quod non repugnat decreto, prudenter creditur, non repugnare. Quare peperam procedunt quidam Recentiores, qui volunt esse contentam in damnatione doctrinam, cuius continentiam ex sua opinione, etiam mere philosophica, solum probabiliter, imo & minus probabiliter inferunt. De quo vide ad proposit. 21. cap. 8.

270. Dico secundo. Propositio, quæ inferitur ex propositione damnata, non propterea manet damnata, aut antiquata, aut aliter digna reprobatione. Patet conclusio. Nam in legitima argumentatione ex falso potest inferri verum, vt constat in hoc syllogismo. *Omnis lapis est homo; Petrus est lapis: ergo Petrus est homo.* Vbi ex præmissis falsis inferitur legitime consequens verum. Et in præsentia materia etiam constat ex hac argumentatione. *Præceptum servandi festa non obligat sub mortali: ergo qui facit opus servile in die festo per spatium dimidij quadrantis horæ, non peccat mortaliter.* Quod consequens verum est propter parvitatem materiæ; cum tamen inferatur ex illo antecedenti falso, & damnato.

271. Dico tertio. Propositio, quæ inferitur ex contradictoria propositione damnata non potest non esse vera. Patet assertio. Nam in legitima argumentatione *ex vero non nisi verum.* Cum ergo quælibet propositio damnata ex dictis falsa sit, atque adeo eius contradictoria vera; quidquid in legitima argumentatione inferitur ex tali contradictoria necesse est necessitate consequentiæ, quod sit verum.

CAPVT XV.

Qualiter peccent violantes hoc decretum?

SYMMARIVM.

Quatuor quæstiones proponuntur circa diversos modos violandi hoc decretum. n. 272.

Qui in re gravi non conformatur decreto, peccat lethaliter. n. 273.

Quomodo peccet qui in re levi non conformatur decreto: n. 274.

Quale peccatum sit defendere propositionem damnatam; & sub qua pena? n. 276.

Quale peccatum sit suadere alijs, ne admittant hoc decretum. n. 277.

In Hispania est gravis obligatio denunciandi defendentes propositionem damnatam. n. 278.

272. **D**E varijs modis resistendi huic decreto potest esse quæstio. Primo, cum quis non conformatur decreto in sua operatione; v.g. cum Iudex iudicat secundum opinionem, quam censet minus probabilem, ad normam secundæ propositionis damnatæ. Secundo, cum quis defendit, aut asserit opinionem damnatam. Tertio, cum quis suadet alijs, ne admittant hoc decretum, aut impedit populi acceptionem. Quarto, cum quis

quis certo scit, aliquem defendere propositiones damnatas, & non denuntiat legitimo iudici. Quæ quidem quæstiones ex dictis facile expediuntur.

273. Ad primam quæstionem dico primo, eum qui in sua operatione non conformatur decreto in materia gravi, peccare mortaliter. Patet ex illis verbis decreti: *In virtute sanctæ obedientiæ, & sub interminatione Divini iudicij prohibet omnibus Christi fidelibus: ne prædictas opiniones, aut aliquam ipsarum ad praxim deducat.* Quæ verba obligationem gravem evidenter significant.

274. Dico secundo, si materia operationis sit levis, ille qui operatur obiectum propositionis damnatæ, peccat venialiter, dummodo mente non dissentiat à doctrina decreti; si vero operetur in materia levi credens esse veram opinionem damnatam, aut errare Pontificem, peccat lethaliter. Prima pars constat: nam qui violat præceptum in materia levi, peccat venialiter. Sic qui exercet opus coniugij ob solam voluptatem peccat venialiter, iuxta damnationem propositionis 9. Ita etiam famulus qui pro compensatione suæ operæ furatur à Domino vnum assem, peccat venialiter; licet violet damnationem propositionis 37. quia violat in re levissima.

275. Secunda pars etiam constat: quia quamvis quod famulus furetur à domino vnum assem pro compensatione suæ operæ, sit materia levis, adest dissentire à doctrina Romanæ Cathedralis, etiam in minimis, est res gravis; talis enim dissensus mentis est scandalosus, & si fit censendo Romanam Cathedralis errare, est erroneus.

276. Ad secundam quæstionem constat, illum peccare lethaliter & incurrere excommunicationem latæ sententiæ reservatam Pontifici; vt pa-

ter ex verbis decreti: *Quicumque autem cuiusvis conditionis status, & dignitatis illas, vel illarum aliquam coniunctim vel divisim defenderit, vel ediderit, vel de eis disputative publice, aut privatim tractaverit, vel prædicaverit, nisi forsitan impugnando, ipso facto incidat in excommunicationem latæ sententiæ; à qua non possit (præterquam in articulo mortis) ab alio, quacumque etiam dignitate fulgente, nisi pro tempore existente Romano Pontifice, absolvi.* In quo non potest reperiri parvitas materiæ: semper enim, est materia gravis resistere doctrinæ Romanæ Cathedralis. Quando autem hæc defensio propositionis damnatæ sit scandalosa, & quando erronea, constat ex dictis cap. 8.

277. Ad tertiam respondeo, peccare graviter eos, qui alijs verbo suadent, ne admittant hoc decretum; sicut peccant, qui suadent alteri quodlibet aliud peccatum. Et deinde incurrunt eam excommunicationem latæ sententiæ reservatam, vt constat ex illis verbis proxime relatis: *Publice aut privatim tractaverit.* Ideo peccant gravissime, & incurrunt hanc excommunicationem Magistratus, qui iubent, ne populus admitat hoc decretum: ea enim iussio est manifesta assertio, & defensio propositionum damnatarum.

278. Ad quartam dico, in Regnis Hispaniarum peccare mortaliter, qui certo scientes, aliquem docere, defendere, aut prædicare propositionem aliquam ex damnatis; non denuntiant Inquisitoribus Fidei. Hæc conclusio patet ex edicto Inquisitionis generalis, quod promulgavit die 24. Iulij anni 1679. vbi postquam proposuit de verbo ad verbum decretum hoc Sanctissimi D. Innocentij XI. & præcepit observari exacte omnia, quæ in eo continentur, subiunguntur hæc verba, quæ fideliter in latinum

sermonem transfero. Et vobis iniungimus, & precipimus, ut qualiter cumque intelligatis, violari quoquo modo praefatum decretum, denunciatis, & deferatis coram nobis, aut coram quocumque Inquisitore horum Regnorum, ad quos private spectat, & pertinet cognitio huius causae; vel ante quemcumque Commissarium Sancti Officij Inquisitionis, intra decem dies, qui numerari incipient à die publicationis huius edicti. Quae ita facite, & observate sub poena excommunicationis maioris lata sententia trina canonica monitione praemissa: & sub multa, &c.

279. In alienis autem Regnis, ubi neque Episcopi, neque Inquisitores promulgant edictum denunciandi; an denunciare teneantur, qui certo sciverint, aliquem contravenire huic decreto; ex regulis generalibus, quas tradunt doctores de obligatione denunciandi ea, quae spectant ad famam Ecclesiae doctrinam, haec quaestio decidenda est.

DISERTATIO II.

An semper teneamur sequi in praxi opinionem tutiorem circa valorem cuiuslibet Sacramenti?

CAPVT I.

Refertur opinio damnata, & praemittuntur aliqua.

SYMMARIVM.

In Baptismo, & Ordine semper eligenda est opinio tutior circa valorem. n. 2.

Non potest eligi ad praxim opinio minus tuta circa valorem, quando id vetat lex, conventio, aut periculum gravis damni. n. 3.

Non subiacet damnationi opinio minus

tuta, quae non versatur circa valorem. n. 4.

In urgente necessitate eligitur opinio minus tuta circa valorem, quando tutior non potest ad praxim deduci. n. 5. Et hoc colligitur ex ipsa damnatione. n. 6. Vbi supra quem terminum cadat particula tantum.

1. **P**rima opinio damnata in Decreto Innocentij XI. haec est: *Non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti, relicta tutiore, nisi id vetet lex, conventio, aut periculum gravis damni incurrendi. Hinc sententia probabilis tantum utendum non est in collatione Baptismi, Ordinis Sacerdotalis, aut Episcopalis.*

2. Circa cuius propositionis materiam tria supponenda sunt tamquam certa. Primum est, id quod ipsa propositio supponit, scilicet in Baptismo, & Ordine, semper eligendam esse opinionem tutiorem circa valorem Sacramenti: quia si in Baptismo, vel Ordine eligatur opinio minus tuta, magna incommoda sequentur in perniciem salutis animarum. In Baptismo quidem periculum damnationis aeternae in Baptizato. In Ordine autem Sacerdotali sequitur periculum nullitatis consecrationis, & absolutionis Sacramentalis si eam exercent sic ordinatus. In Ordine autem Episcopali sequitur periculum nullitatis Ordinum, quos confert, & inde innumera alia absurda, quae ex ea nullitate sequi, quilibet conicere potest.

3. Secundum est, esse certum id alterum, quod supponitur in ipsa propositione damnata, nempe non posse ad praxim eligi opinionem minus tutam circa valorem Sacramenti, quando id vetat lex, conventio, aut periculum gravis damni incurrendi. Et quidem in Principe Ecclesiastico est potestas ferendi legem, quae prohibeat usum